

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11467.

List za državne nameščence in upokojeence.

E. J.

Zadrugarjeva moralna zavest.

Iz »Zadrugarja«, glasila ljubljanske železničarske nabavljalne zadruge, prinašamo ta zanimivi članek:

»Zagruge predstavljajo organizirano voljo, ki naj da človeštvu poleg ekonomskih dobrin tudi socialne, kulturne in moralne dobrine. S to voljo stoji in pade zadrugištvo.

Današnjega spačenega gospodarstvega in družabnega reda ne moremo zagovarjati. Zgubil je svojo psiho, ki je njegov obstoj upravičevala in njegov razvoj kontrolirala. Psiha sedanega kakor vsakega drugega družabnega reda pa je brezpogojno priznanje etičnih zakonov in morale. Ker je naš red zgubil svojo moralno, so padle vse meje pohlepni gonji za denarjem in so se odprla pota za vsakovrstna izkoriščanja. Ker je naš red zgubil moralno, je mogel obveljati princip o močnejšem, kateremu se mora podrediti slabjši. Ker je izginila moralna, se je zdelo popolnoma prav, če se človek, živo bitje, vrednoti enako kakor denar, ki je mrtvo blago. Ker ni več morale v našem redu, se je mogla naseliti goljufija in varanje v malem in velikem.

Če si stavijo zadruge kot glavni postulat, da je treba vrniti družabnemu redu spoštovanje etičnega zakona, morajo seveda usmeriti temu primerno in odgovarjajoče svoje delovanje. Vzgojiti morajo v svojem članstvu novega človeka in mu dati moralno moč za dosego ciljev, ki jih propoveduje zadruga ideja. Moralna moč vsakemu človeku ni prirojena. Pridobiti si jo more edino z delom, s tveganjem, s požrtvovalnostjo in vztrajnim in mirnim prenašanjem vsake težave in dolžnosti. Moralne sile so tiste, ki dovoljujejo uspeh, one dajejo življenje in dušo materialnim sredstvom.

Dobro je, če si na tem mestu zopet in zopet priključimo v spomin, kako se je ustanavljala prva zadruha, ki nam služi še dandanes za vzor. Ustanovitelji so imeli v sebi združene vse one moralne sile, ki so za veliko idejo in veliko delo potrebne: delavnost, tveganje, požrtvovalnost in vztrajnost.

Ni bila baš privlačna Žabja ulica v Rochdale (Ročdel) na Angleškem in je nosila upravičeno to ime, ker je bila zanemarjena in zelo skromna. V taki odbijajoči okolici so si izbrali pionirji zadrugištva svoje izhodišče, kjer so ustanovili prvo konsumno zadruho na svetu. V takratnih časih še niso bila lancashirska (lenkešerska) skladišča tako ogromna kot dandanes, kjer so dobili ti pionirji v najem klet od gospoda Dunlop-a (Doinlop) za 10 funtov letno in za dobo treh let. Viljem Cooper (Kuper) je bil izbran za blagajnika, čigar naloga je bila v prvem času zelo lahka. Z vlogo »prodajalca« je bil po- leverjen Samuel Achwath (Ešuard). Njegova blagovna zaloga je obstojala v najskromnejši množini moke, sirovega masla, sladkorja in ovsenega zdroba. Z vsem skupaj bi komaj napolnili še tako majhno kolonijalno trgovino, ker pionirjem je ostalo po nakupu in plačilu najpotrebnejšega inventarja komaj 14 do 15 funtov za nabavo blagovne zaloge. Tako so odprli »pošteni pionirji«, kakor so se sami nazvali, pustega in v letu najdaljšega večera, to je 21. decembra 1844, svojo trgovino. Še po letih, ko je bila njih trgovina že bogata in so lahko gledali na velike uspehe, so se ustanovitelji spominjali le z nasmehom na ta izredni otvoritveni dan.

Trgovci v mestu so zaznali, da korakajo proti njim novi konkurenti in na ta večer se je obrnilo marsikatero oko radovedno v Žabjo ulico v prič-

kovanju sovražnika. A sovražnika ni bilo možno dolgo opoziti, ker se je bal stopiti v javnost. Le malo število zadrugarjev se je tajinstveno sestalo, da prisostvuje otvoritvi lastne trgovine. Tako so stali v nizkem, mračnem skladiščnem prostoru kakor zarotniki in se posvetovali, kdo bo predrznež, ki odpre vrata in izlozbo ter izpostavi škodoželjni javnosti njih skromno podjetje. Vsakdo se je bal zasmehovanja in norčevanja, zato so oklevali z otvoritvijo. Slednjič je skočil k vratom njih pomočnik, jih je odprl in nekaj hipov nato se je hotelo vse, kar se je zbralo v Žabji ulici, razpočiti od smeha.

V Lancashireu o imeli poulične pobaline, kakor jih ima vsako drugo mesto, in vsako mesto ima svoje tipične pobaline, ki imajo prav posebno lastnost, osmešiti vsako stvar. Take pobaline je imel Rochdale v svojih tkal- skih učencih, to so bili 10- do 15-letni dečki, ki so pri tkalskih strojih izmenjavali polna vretena s praznimi. Spadali so v tkalnice, kakor spadajo v nje parni stroji. Če jih ni bilo v tovarne, je vse delo počivalo, česar so se posluževali delavci, kadar so hoteli imeti prost dan. Namignili so dečkom, naj izostanejo in so tako še oni praznovali.

Poleg drugih so se tudi ti pobalini zbrali v Žabji ulici ob otvoritvi zadruga- ne trgovine in z radoznalo zlobnostjo in predrznostjo pazili na vse, kar se ima zgoditi. Postavili so se prav pred vrata trgovine, pregledovali izlozbo sirovega masla in ovsenega zdroba z vso jim lastno nesramnostjo in glasno delali opazke. Slednjič so se združili v klice: »Hoho, znoreli tkalci so vendar odprli svojo trgovino!«

Od tedaj kupuje že tretji rod tkal- skih učencev sirovo maslo in ovseni zdrob v trgovini »znorelih tkalcev«. Marsikateri dan bi ne mogli napolniti svojih želodcev z obilno in zdravo hrano, če bi ne bili napravili tkalci te »norosti«.

Naši zadrugi pritikavci so kmalu uvideli, da morajo premostiti večje zapreke in težkoče kakor so bila pobalinstva tkalskih učencev. Njih mali kapital jih je primoral k nakupovanju potrebščin le v malih količinah, kar je neugodno vplivalo na cene in kakovost robe. Vrh tega so bili nekateri člani zadolženi pri različnih trgovcih in si niso upali kupovati v zadrugi trgovini. Drugi zopet niso hoteli uvideti, kakor še dandanes, lastne korist ali niso hoteli žrtvovati malenkostne udobnosti in izgube časa. Zgodilo se je tudi, da je bila ena ali druga roba tuintam slabša in nekoliko dražja kot v zasebni trgovini. Take težkoče, ki so bile napram stavljenemu cilju malenkostne, prehodnega kupca, znakovno in nevažne, so odbijale kupce, akoravno je bila zadruha osnovana samo v interesu tkalcev. In če je mož uvidel svojo dolžnost in korist, ni mogel svoje žene prepričati o koristnosti zadruga trgov

A. Spendé:

Čemu Društvo drž. upokojencev v Mariboru?

Pod tem naslovom je priobčil »Naš Glas« v 16. številki dne 15. avg. t. l. članek v naslovu navedenega mariborskega društva. Iz tega članka posnemamo,

»da niso bojevniki, ne bojna fronta, boreča se za skupne idealne, ne za skupne kulturne svrhe, ne za splošni gospodarski napredek itd.« temveč »... ker mi hočemo le živeti, pošteno in dostojno živeti, tudi zadnje dneve svojega življenja« itd. »in če spregovorimo eno društvo in se zavzame za smotre, vsem upokojencem enake, ne govori samo v svojem, temveč v imenu vsega upokojenstva. In iz tega vidika se mi v Mariboru oglašamo pri ministrstvih vedno v imenu vsega upokojenstva in prisojamo isto pravico tudi vsem bratskim društvom.«

V 10. številki dne 15. maja t. l. je bil objavljen članek istega društva pod naslovom: »Separatna organizacija drž. upokojencev v Mariboru«. V tem članku se naglašja, da so imeli mariborski državni upokojenci več let samostojno društvo, ki je dobilo opetovano priznanje, da je marljivo izpolnjevalo svoje dolžnosti (— uspehi?! —), imelo svoje lastno glasilo »Državni upokojenec« itd. »Bilo je najmočnejše društvo te vrste v Sloveniji. Da se ustvari enotna močna organizacija, se je to društvo prostovoljno razšlo in je ustanovilo ljubljansko društvo za mariborske upokojence« »Podružnico reorganiziranega Društva drž. upokojencev (—enk) v Ljubljani.« V tem članku se nadalje naglašja, da skupno delovanje ni šlo. O vzrokih nesoglasij razpravljati bi bilo odveč. Kot enakopravni državljani so imeli mariborski upokojenci pravico, da so razpustili podružnico in ustanovili samostojno društvo. S tem se ni hotelo postaviti izven skupnega dela z drugimi organizacijami, ampak je svojo ustanovitve naznanilo vsem društvom upokojencev z željo, da želi sodelovati v dobrobit upokojencev.

Od vseh društev je dobilo mariborsko društvo simpatične odgovore, le ljubljansko društvo je odgovorilo, da smatra nadaljnje dopisovanje nepotrebnim in da ne bo na mariborske dopise v bodoče odgovarjalo.

Smatral sem za potrebno, na naveden najvažnejše in najpomembnejše odstavke iz obeh mariborskih člankov, da bo moj odgovor bolj razumljiv. Predvsem moram poudariti, da je društveni odbor ljubljanskega društva sklenil, da na prvi članek v 10. številki ne odgovarja, ker je vsa zadeva itak dovolj pojasnjena v mojem članku v 24. številki »Našega Glasu« z dne 15. oktobra 1932: »To dobro ni, to zdravo ni —«, oziroma v uradnem pojasnilu ljubljanskega društva drž. upokojencev v 8. številki »Našega Glasu« z dne 15. aprila t. l.: »Ustanovitev separatnega društva upokojencev v Mariboru«.

Vsa zadeva bi bila torej za nas končana, če bi je ne bil spravil, — ne po naši krivdi —, spredaj navedeni mariborski članek zopet v javnost. Naj mi bodo torej dovoljena naslednja pojasnila — sine iure et studio.

Predvsem se moram dotakniti odstavka v članku mariborskega društva v tem listu z dne 15. maja: »...toda skupno delovanje ni šlo. O vzrokih nesoglasij razpravljati bi bilo odveč.«

Ti vzroki so bili jasno razloženi že v 24. številki »Našega Glasu« z dne 15. oktobra 1932. V tem članku so bila staviljena važna podčrtana vprašanja, na katera iščem zamen pojasnila v obeh prej citiranih člankih mariborskega društva. Še manj, da bi skušalo vsebino mojega članka ovreči. Kje je torej krivda, da skupno delovanje ni šlo, namreč med društvom in njegovo podružnico?

Da je mariborsko društvo naznanilo svojo ustanovitve ostalim obstoječim društvom, je brezdvomno stvar takta. Ravno tako so pozdravni odgovori društvu upokojencev iz drugih banovin čin takta, vljudnosti. Vprašam pa, če je mariborskim tovarišem znano, kako mnenje imajo vsi ti predstavniki društev upokojencev v ostalih banovinah glede ustanovitve več društev v eni banovini?

Vrhovno vodilno načelo je in ostane: **Za vsako banovino po eno društvo!** To naj se, — če je le mogoče in izvedljivo — ustanovi na sedežu banske uprave in finančne direkcije, da zamore vsak čas intervenirati pri teh in ostalih najvišjih oblastvih v banovini. Kjer to nikakor ni šlo (bodisi zaradi nebrzičnosti ali nemarnosti drž. upokojencev v teh mestih), so se ustanovila enotna, skupna banovinska društva v drugih mestih izven sedeža banovine, kot n. pr. v Somboru. Pa tudi v teh primerih velja osnovno pravilo: **Za vsako banovino ena sama skupna, enotna organizacija!** Vsako cepljenje moči je nevarno, škodljivo celoti in posameznikom.

Propagatorji — oz. če se ne motim: dva propagatorja — zopetne ustanovitve mariborskega društva so s tem činom javno izrazili nezaupnico ljubljanskega društva; navzlic temu pa zahtevajo oz. želijo, naj pozdravljamo ustanovitev drugega nepotrebnega društva v naši banovini!

V članku v 10. številki »Našega Glasu« z dne 15. maja t. l. stoji ob koncu: »Ker pa je ljubljansko društvo zadevo spravilo v javnost, smo tudi mariborski upokojenci primorani stopiti v javnost ter proti tonu, v katerem piše ljubljansko društvo, odločno protestirati.« Sem mnenja, da je bila dolžnost našega društva, vso zadevo pojasniti vsem upokojencem naše banovine zaradi informacije in razmišljanja o potrebi ustanovitve separatnega društva v Mariboru.

V navedenem svojem članku sem poudarjal, da se je z zopetno ustanovitvijo mariborskega društva ideji enotne skupne organizacije državnih upokojencev po banovinah, ki jo je začelo bratsko sarajevsko združenje, silno škodovalo. V popolnem neopojmovanju situacije se je s tem korakom izrekla nezaupnica ljubljanskemu glavnemu odboru, a tudi sarajevskemu združenju, s katerim je naše društvo napravilo skupno vse potrebne korake, odposlalo deputacijo, da smo skušali rešiti, kar se je še dalo. Ker nikakor ni bilo mogoče drugega doseči, smo preprečili vsaj redukcijo prejemkov staroupokojencev, ki je bila že predvidena, kakor so bili tudi prejemki najnižjih aktivnih drž. upokojencev reducirani.

Prepričan sem, da je celokupna armada drž. upokojencev ne le v naši banovini temveč v vseh banovinah mnenja, da je ustanavljanje več društev v eni banovini škodljivo interesom državnega upokojenstva, ker se s tem le cepijo moči. Naj mi bo dovoljeno, da citiram izjavo sarajevskega društva: »Nesložni, razdrobljeni na nebroj slabotnih drobcev upokojenci ne bodo nikdar nič dosegli, posebno če bodo poslušali posamezne separatistične tovariše, ki ovirajo ustvaritev enotne močne organizacije.« Da je to mišljenje pravilno, nam priča dopis »Udruženja jugoslov. penzionera za dunavsko banovino« v Somboru, ki je ljubljanskemu društvu drž. upokojencev (enk) sporočilo dne 23. junija t. l. naslednje: »Nadejamo se, da boste naše stališče v celoti odobrili, da ločene akcije ne vodijo k cilju, in da je moralna dolžnost posebnega mariborskega društva, da se sporazume z Vami in postane Vaša podružnica, ker pri ustanovitvi »Zveze« pride v poštev samo Vaše društvo kot edini poklicani zastopnik vseh upokojencev in upokojenk dravske banovine.« — Iz tega dopisa je razvidno, da naše naziranje popolnoma deli tudi somborska bratska organizacija. Opozarjam tudi na uvodni članek v 12. številki »Našega Glasu« z dne 15. julija t. l., ki vsebuje dragocene misli odličnega združnega organizatorja, gimnazijskega

Izplačevanje pokojnin v inozemstvo.

Dravski finančni direkciji je bila dne 31. avgusta t. l. predložena sledeča vloga: »Podpisnemu društvu so sporočili člani, bivajoči v inozemstvu, ki prejema tam svoje pokojnine v smislu obstoječih predpisov, da se jim je v zadnjem času nenadoma in brez obvestila ustavilo izplačevanje pokojninskih prejemkov. Po informaciji pri odseku za računovodstvo p. n. direkcije se je to zgodilo zato, ker se zahteva po najnovejših naredbah od naših upokojencev v inozemstvu, da morajo biti potrjena o doživetju, katera jim izdajajo krajevno pristojni župni uradi, potrjena od kr. konzulatov naše države.

Prosimo p. n. direkcijo, da ta predpis v bodoče ne izvaja več, ker je v pre mnogih primerih s tem upokojencem onemogočeno redno prejemanje pokojnine. Tisti naši upokojenci v inozemstvu, ki ne živijo v mestu, kjer se nahaja naš konzulat, morajo dotična potrdila predlagati — največkrat po pošti — konzulatu, ki jih na to šele potrdi. Vse to povzroča silne zamude in zakasnitve, ker se pokojnina ne

likvidira, preden upokojenec ne predloži potrdila, da je bil prvega dne dotičnega meseca še živ.

Ta predpis je pa tudi brez pravega pomena in haska, ker naši konzulati itak ne morejo vedeti, da-li je potrdilo župnega urada resnično in verodostojno ali ne. Zato je to vidiranje brez vsake realne koristi in zgolj prazna formaliteta, ki pa uboge upokojence hudo zadene.

Ponavljamo prošnjo, naj se p. n. direkcija izvoli tudi v bodoče zadovoljiti s potrdili pristojnih župnih uradov, kakor je bilo doslej vsa leta, ker je vidiranje s strani konzulatov mučno za upokojence, za konzulate pa nepotrebna in brezploдна obremenitev z delom.

Če p. n. direkcija ne bi mogla sama ugoditi ti naši vljudni prošnji, prosimo naj to predstavko predloži s priporočilom finančnemu ministrstvu v ugoditev.

Lilleg Makso,
t. č. preds.

Spendé Anton,
t. č. tajnik.

Prostovoljni pristop k uradniškemu pokojninskemu skladu.

Ministrstvu za finance je ob koncu avgusta predložilo ljubljansko »Društvo drž. upokojencev in upokojenk« naslednjo prošnjo za pojasnilo: »V »Službenih Novinah« od 20. julija 1933, štev. 162/XLV je bilo objavljeno »navodilo za izvrševanje § 272. uradniškega zakona od 31. marca 1931.«

Po čl. 14 tega navodila, daje vsa pojasnila v tem vprašanju p. n. obči oddelek finančnega ministrstva.

Ker so nekatere določbe v teh navodilih nejasne, si podpisano društvo dovoljuje prositi ministrstvo za pojasnilo, in sicer:

1. Če staroupokojenci (t. j. tisti, ki so bili upokojeni po zakonih izpred 1. septembra 1923.) po čl. 2 cit. navodila postanejo vplačevalci uradniškega pokojninskega fonda, da si na ta način zvišajo odstotek pokojninske osnove za rodbinsko pokojnino, ali morajo plačevati vloge v pokojninski fond neomejeno, t. j. tudi po odplačilu

prispevkov za dobo od datuma upokojitve pa do 31. marca 1931., torej do svoje smrti?

Če taki staroupokojenci postanejo vplačevalci, ali morajo plačevati poleg naknadnih prispevkov obenem tudi še redne običajne vloge v pokojninski fond?

2. Kako si morejo izboljšati odstotek pokojninske podlage za rodbinsko pokojnino tisti upokojenci, ki so bili upokojeni z zelo nizkim številom službenih let? Če so bili upokojeni samo nekaj let pred 31. marcem 1931., ali si morejo izboljšati odstotek od odmerne podlage samo za toliko let, kolikor jih loči od datuma upokojitve do 31. marca 1931.?

Primer: Upokojenec upokojen leta 1930. z 20 službenimi leti — za koliko odstotkov si more zvišati odmereno osnovo za rodbinsko pokojnino?

Ali se takim upokojencem, ki že po uradniškem zakonu samem itak morajo biti vlagatelji v pokojninski fond,

tudi po 1. aprilu 1931. morejo prišteti še prostovoljno naknadno vplačana službena leta, katera jim manjkajo do polnih let?

Prosimo za čim prejšnje pojasnilo, ker se mnogi člani, ki žele prosto-

voljno pristopiti k uradniškemu pokojninskemu skladu, obračajo na podpisano društvo za informacije, katerih pa jim zaradi nejasnega besedila cit. »navodila« od 30. junija 1933. štev. 28.521/1 ne moremo nuditi.«

Za pravilno odmero kuluka.

Finančnemu ministrstvu je bilo zaradi povračila preveč pobrane odkupnine od osebnega dela drž. upokojencev predložena naslednja spomenica:

»Do leta 1933. se je upokojencem kot odkupnina za osebno delo odmerjal in odtegoval po 4. odst. § 38 »zakona o samoupravnih cestah« z dne 8. maja 1929. tridnevni iznos od vseh pokojninskih prejemkov.

Ministrstvo za gradbe je na podlagi razsodbe državnega sveta z dne 5. novembra 1932., štev. 17.065, odločilo, da »se lični rad penzionerima razreže in naplačuje samo od one penzije, koja je dobivena od njihove osnovne i položajne plate bez ikakvih drugih prinalležnosti, koja ulaze u penzijski uslov.«

Po ti odločbi se je državnim upokojencem za leto 1933. preveč odmerjeni in meseca februarja odtegnjeni

tridnevni iznos povrnil v gotovini meseca maja tega leta.

Po smislu prej navedene razsodbe in v skladu z odločbo ministrstva za zgradbe bi se moral povrnuti vsem državnim upokojencem tudi protizakonito preveč odtegnjena odkupnina (kuluk) t. j. letno razlika tridnevnega iznosa med celotnimi pokojninskimi prejemki in med osnovno ter položajno plačo — za vso prejšnjo dobo do leta 1933.

Prosimo vdano, da finančno ministrstvo to povračilo odredi oz., če to iz budžetarnih ali drugih vzrokov ni mogoče, zaukaže, da se v februarju 1934. pri odtegljajih odkupnine po citiranem zakonu upoštevajo ta preplačila in se odbitki za toliko znižajo.«

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1933.

Predložitev prijav v oktobrskem terminu.

Vse članstvo opozarjamo, da morajo po pravilniku o delu odsekov računovodstva pri finančnih direkcijah predložiti vsi državni upokojenci, njihove vdove, sirote itd. prijave za prejem draginjskih doklad na predpisanih obrazcih pristojni finančni direkciji dvakrat na leto.

Letošnji drugi termin je 10. oktober. Najkasneje do tega dne morajo biti prijave vložene.

Spomladi je poslala finančna direkcija vsem drž. upokojencem itd., ki prejema draginjske doklade, po dva izvoda s poukom na posebni rdeči polji. Opozarjamo na ta pouk kakor tudi

na navodila, tiskana na drugi strani vsake prijave.

V pouku navedenih dokumentov ni treba vnovič prilagati, če so bili že predloženi oz. je to potrebno le ob izpremembah, ki vplivajo na pravico do priznanja višje osebne kakor tudi rodbinske draginjske doklade. (Za novega člana rodbine, preselitev iz nižjega v višji drag. razred, poroka itd.).

Kdor potrebuje iz tega onega vzroka za oktobrski termin tiskovine, naj jih ne naroča pri finančni direkciji, ki jih nima na zalogi, temveč pri našem društvu, ali pa v trafikah po vseh večjih krajih. Cena 1 Din za izvod.

Vestnik.

Zakon o zaščiti državnih uslužbencev in upokojencev. Listi so poročali, da so hišni lastniki upokojenci, naj se tudi na njih raztegne veljavnost zakona o zaščiti kmetovalcev. Misel ni slaba, treba bi bilo le razširiti veljavnost zakona tudi na nas, državne namočence in upokojence, ki se prav gotovo ne nahajamo v nič boljšem položaju kot kmetje in hišni posestniki. V zvezi s tem bi pa bilo treba čim prej rešiti vprašanje razdolžitve državnega uslužbenstva, ki tone v dolgoveh.

Zborovanje monopolskih uradnikov. Dne 15. oktobra se vrši v Beogradu I. redni letni občni zbor Združenja monopolskih uradnikov kraljevine Jugoslavije. Na tem zborovanju se voli odbor in se bodo spremenila v nekaterih podrobnostih pravila. Zborovanju morejo prisostvovati samo monopolski uradniki, uradniški pripravniki in upokojeni uradniki, ki so člani organizacije. Zvaničniki, služitelji in dnevničarji monopolске stroke po novih pravilih, ki so bila prilagojena določbam § 76. u. z., ne morejo biti več člani združenja, in to že od 16. oktobra 1932 dalje.

Poštarsko glasilo. Osrednji skupni organ p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije »Jugoslovenska pošta, telegraf in telefon«, ki izhaja v Beogradu dvakrat na mesec, se tiska v 8000 izvodih. Posamezne številke imajo redoma po 4 strani. List objavlja članke v cirilici in latinici, pa tudi slovenske prispevke.

šum tihih korakov in polastila se ga je misel, da je nekdo prisluškoval. Toda ko je stopil na stopnice, ni opazil nikogar.

Kdo drugi bi se bil morda na njegovem mestu smejal domnevi zločina? Toda on... Deset let odgovornega poklica ga je naučilo, da ni nič nemogočega. Vzel je ravno svoj klobuk z obešala, ko je stopila gori na stopnice Germaine in naglo prihitela, da ga pozdravi:

»Vi tod, gospod Beauchamp? Nihče me ni obvestil, da ste prišli. Ste govorili z Raymondom? Kakšen se vam vidi?«

Pogledal jo je. Kako lepa je bila z velikimi žalostnimi očmi v bledem obrazu! Zakaj je moral prav ta trenutek pomisliti na sliko neke obtoženke, katero je pred kratkim zasliševal?

Germaine ga je peljala nazaj v salon in rekla: »Raymond je še zelo slaboten, kajne? Moj Bog, ta strašna nezgoda! Če pomislim, da je še pred nekaj tedni ubogi Peterček bil med nami, da se je igral v tej sobi...«

»Ko je bil še živ, vam ni bilo prav mnogo zanj...« Te besede so Beauchampu skoro nehote ušle.

Germaine ga je pogledala s svojimi jasnimi očmi, v katerih je bila žalost in senca očitka.

»Res je,« je priznala. »Krivična sem bila z malim ubožčkom. Če bi le slutili, kako se kesam zdaj tega! Tako mi je, kakor da sem za zmerom izgubljena, kakor da nikdar ne bom mogla pozabiti na to strašno nezgodo...«

Način, kako je Germaine izustila te besede, je vzbudil sodnikovo pozornost. Zato je odvrnil: »Nezgodo? Ste o tem tako trdno prepričani?«

Mlada žena je strepetala. Malce živčno je vprašala: »Kaj mislite s tem?«

Beauchamp jo je motril brez usmiljenja. Poklicna dolžnost se je prebudila v njem. Pred njim ni stala več žena najbližjega prijatelja, temveč osumljenka.

Globoka tišina je zavladala za trenutek med obema, ki sta se zdaj opazovala z zamolklo sovražnostjo. Beauchamp je

Nova železničarska čebelarstva druga. Meseca junija so železniški uslužbenci v Subotici ustanovili čebelarstvo zadrugo. Člani imajo pravico do brezplačnega prevoza čebeljih panjev in orodja in razne druge ugodnosti. V Ljubljani čebelarstva železničarska zadruga že posluje nekaj let in prinaša članom znatne koristi. Čebelarstvo se zadnji čas med državnimi železničarji, pa tudi med drugimi uslužbenci, ki imajo svoje domove, močno širi. Priporočljivo je še zlasti za upokojence, ki se temu lepemu, pa tudi koristnemu poslu morejo posvetiti z vso vnemo.

Mleko... Da, toda če se samo pije, je težko prebavno, dočim se prebavlja s Kathreiner Kneippovo sladno kavo in pravim »Francčkovim« dodatkom trikrat lažje in trikrat hitreje!

Zdravljenje v javnih bolnicah. Po novem pravilniku o bolničnih pristojbinah v državnih in banovinskih bolnicah so spremenjene določbe glede zdravljenja državnih aktivnih in upokojenih uslužbencev v teh zavodih. Odslej imajo aktivni in upokojeni državni in banovinski uslužbenci in njihove rodbine pravico do brezplačnega zdravljenja, in sicer: 1. višji državni uradniki od V. polož. skupine navzgor v I. razredu (kolikor je takih mest praznih); 2. uradniki od X. do VI. skupine in uradniški pripravniki v II. razredu; 3. zvaničniki in služitelji pa v III. razredu bolnice. Kdor se želi zdraviti v višjem razredu, kot mu pripada, mora doplačati razliko na oskrbovalnici. —

spregovoril prvi: »Kaj sem mislil s tem? Bolj ko premišlujem, bolj se mi usiljuje prepričanje, da smrt Peterčka ni bila zgolj slučaj.«

Pisemski naslov društva: »Društvo državnih upokojencev (enk) v Ljubljani«, Miklošičeva cesta 22 (Delavska zbornica).

Opozorilo članom! Vse člane, ki so v zadnjem času prejeli položnice z vpisanimi zneski zapadle članarine, prosimo, naj članarino po možnosti takoj poravnajo. Če tega ne morejo storiti naenkrat, naj nakažejo vsaj del zaostanka, ostalo pa prihodnjic.

Ugodnosti pri dentistih. Gg. dentisti Maks Šramel, Aleksandrova cesta št. 5, Milan Virant, Sv. Jakoba trg 7 in dipl. dentist Pavel Vrankar, Tavčarjeva ul. 2/I, priznavajo našim članom upokojencem in njih rodbinskim članom proti društvenim izkaznicam znatne popuste za vsa dentistična dela. Po dogovoru tudi obročna plačila. Cene s popusti so številčno specificirane.

Ugodnosti v kopalšču »Slon«. Naši člani so deležni znatnega popusta v kopa-

lišču »Slon« za vse vrste kopeli. Izkaznice se dobe med poslovnimi urami v društveni pisarni ali pismeno po 25 par za izvod. Najbolje je, da naroči vsak po več izvodov.

Ugodnosti za društvene člane. Za malenkostno članarino 3 Din so že zdaj deležni naši člani znatnih popustov pri mestnem pogrebem zavodu v Ljubljani, kjer znaša popust v I. razr. 400 Din, v II. razr. 250 Din, v tretjem 170 Din in v četrtem 100 Din. **Natančnejši pogoji pri društvu.** Skušali bomo doseči znižanje stanarin, elektrike, plina itd. — vsaj za gmotno slabše drž. upokojence. **A tudi za podeželske člane, posebno v večjih centrih stanujoče,** bo društvo posredovalo po nasvetu svojih članov za popuste in olajšave. Namen in dolžnost društva je torej: **Osebnih intervencij in spomenice v odločilnih trenutkih pri višjih oblastih in v karitativnem pravcu olajšanje življenjskih pogojev državnih upokojencev.**

mesečnih Din 7500 —, kot funkcionar se nata še posebej Din 1500 —, glavno, pa črpa iz svoje dobre vpeljane življenjske pozicije, pa naj jo predstavlja odvetniška pisarna, ali pa zasigurana in prav lepa penzija. Ko je bilo treba imenovati komisarje ali gerente nekaterim našim denarnim zavodom, pa sta bila osrečena s tem mestom zaporedoma kar dva senatorja, ki dobivata vsak po Din 6000 — prejemkov za izvrševanje tega posla.

Ali je to potrebno v časih, ko imamo množico brezposelnih strokovnjakov, ki po svoji sposobnosti prav gotovo ne zastajajo za našimi senatorji v upravljanju in nadzoru denarnih zavodov? Politični moment ne igra in ne sme igrati nobene vloge, gre vendar le samo za najstrožje nadzorstvo nad poslovanjem takih zavodov, tako nadzorstvo pa naj izvršuje vedno le človek, ki se spozna sam v vse tajnosti in podrobnosti knjigovodstva, bilanciranja

itd. Nimamo nič proti osebam naših gg. senatorjev, smatramo pa, da je stanje naših denarnih zavodov tako resno in obupno, da je potrebna največja energija. Tako energijo pa more izživljati le telesno in strokovno polnovreden mož. Ker so naši gg. senatorji zastopniki naroda in države, morajo kot taki sočustvovati z narodom v vseh njegovih tegobah in morajo sami dati svetel vzgled v tem idealnem in nesebičnem delovanju za bedni narod. Upravičen je torej naš poziv, naj naši gg. senatorji, ki imajo vsi zasigurane eksistence, čeprav ne bi bili senatorji, prostovoljno opuste zasedbo vseh onih mest, katera bi lahko zasedli drugi, socialno in materialno mnogo šibkejši, strokovno pa gotovo vsaj enakovredni možje. Vemo, da bo odjeknil ta apel neprijetno. Imamo pa pogum, izraziti javno to, kar se s skrajno nevoljo in na zelo omalovažujoč način govori povsod.

Šolnina in kreditna zadruga.

Večina državnih uslužbencev in upokojencev, ki imajo otroke v srednjih šolah, pride septembra vsakega leta v velike izredne denarne stiske. Za šolnino in nakup knjig in drugih šolskih potrebščin morajo imeti pripravljenih 500 do 1000 Din, — pri več otrokih tudi več — tako, da si je treba naenkrat odtrgati polovico mesečnih prejemkov ali še več. Nekatere trgovine s šolskimi potrebščinami ponujajo svoje blago na mesečne obroke. Marsikdo kupi na ta način blago dražje ali si nabavi več, nego je neobhodno potrebno. Otvorjen kredit v trgovinah s šolskimi potrebščinami tudi lahko zapelje učenca, da nabavlja potrebščine brez vednosti staršev in jih drugim prodaja. Šolske potrebščine naj se nabav-

ljajo le v najpotrebnejši meri proti takojšnjemu plačilu.

Dolg se mora plačati in si morajo starši v mesečnih obrokih pritrgovati. Svetujem, da bi starši pričeli s mesecem oktobrom mesečno vlagali pri kreditni zadrugi desetino potrebne zneska za prihodnji september. Kreditna zadruga jim bo mesečne vloge obrestovala in koncem avgusta izplačala vso vlogo. Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9, sprejema take vloge v gotovini v pisarni ali nakazane po poštni hranilnici, ali z odtegljajem od mesečnih prejemkov po pristojnem računovodstvu.

J. R.

Ustanovitev zveze upokojenških društev.

Somborski list državnih upokojencev »Naša Reč«, ki je v imenu Udruženja jugoslov. penzionera za dun. banovinu v Somboru pozval vse organizacije upokojencev v državi, naj se izjavijo glede ustanovitve osrednje zveze upokojenških organizacij, objavlja, da je prejelo ondodno udruženje odgovore od društev iz Ljubljane, Zagreba in Skoplja.

Zagrebsko društvo piše: »Priporočamo Vam, da načrt vzveznih pravil vsestransko obdelate in ga dostavite vsem društvom v državi in da skrbite, da bodo pravila čimprej izdelana, ker je to za nas življensko vprašanje, ki, kakor sami veste, ne trpi odlašanja.«

Organizacija upokojencev v Skoplju je odgovorila: »Zvezo upokojenških društev si predstavljamo kot izvršilni organ banovinskih društev, kot pooblaščenega posredovalca med vsemi pokrajinskimi društvi in ministrstvi, narodnim predstavništvom, državnim svetom, glavno kontrolo in drugimi državnimi ustanovami v Beogradu. Prosimo bratski odbor v Somboru, da svoje delo nadaljuje in izdela v prodornostih potrebni načrt. Podpisani odbor ostane v vsakem primeru lojalni s

kupna moč za znatno število odstotkov skrčila.

Te točke morate vašim ženam toliko časa prebirati, da jim preidejo v meso in kri. Žene niso le vaše življenjske, temveč tudi borbene tovarišice. Koristijo vam lahko ogromno.

Prebivalstvu morate predočevati škodo in nevarnost, ki nastane zaradi splošnega poslabšanja šolstva za celokupnost in za njihove otroke.

Wilsonovih 14 točk svet na žalost ni upošteval. Držite se teh in koristile vam bodo. Treba je samo — da hočete!

Oblike kemično čisti, barva, pliš in lika tovarna J. O. S. REICM.

Narodno gospodarstvo.

Finančno stanje naših železnic. V minilem proračunskem letu bi morala po proračunu prinesiti vsa državna podjetja 752 milijonov dohodkov, v resnici pa so vrgla komaj 241 milijonov. Ta dohodek izvira v prvi vrsti od pošte in telegrafa, poštne hranilnice in državne hipotekarne banke. Železnice so pa izkazale napram proračunu velik primanjkljaj. Dohodki železnic naj bi po proračunu znašali 2434 milijonov, dosegla pa se je v resnici samo vsota 1886 milijonov (razlika znaša tedaj 548 milijonov). Ker je pa železniška uprava od izdatkov, dovoljenih s proračunom v višini 2146 milijonov, prihranila 93 milijonov, so torej bili izdatki za 167 milijonov večji od dohodkov. Napram pričakovanemu znesku dohodkov so ti padli za 455 milijonov. Ta statistika dokazuje, da je bil lanski državni proračun preveč optimistično sestavljen, na drugi strani pa, da se znaki splošnega gospodarskega zastoja in pomanjkanja denarja pojavljajo v vse večji meri tudi pri državnih prometnih sredstvih.

Zdravstveni drobiž.

Preprečenje angleške bolezni. Da se prepreči angleška bolezen dojenčka, je potrebna v prvi vrsti smotrna prehrana, zlasti da ga ne prenasitimo in prenakrmitimo; drugi bistveni pogoj je dober svež zrak in sonce. Najboljše sredstvo za uspevanje takšnih otrok je kolikor mogoče dolgo bivanje v prostem sončnem zraku. Dalje ne smemo zanemarjati gojitve kože in moramo paziti tudi na dobro prebavo. A sonce je prav posebno važno, in se v najnovejšem času priporoča celo umetno višinsko sonce — poleg fosfornega ribjega olja in vigantola — kot sigurno zdravilno in preprečevalno sredstvo proti rahitidi.

Tuberkuloza je kljub vsem higienskimi naredbam še zmeraj tako zelo razširjena ljudska bolezen, da se daleko pretežna večina ljudi prej ali slej od nje inficira. Pač pa se pojavi bolezen neredko v tako lahki obliki, da se od nje napadene osebe prav nič ne čuti, bolne ali pa komaj omembe vredno in da ostane bolezen večkrat celo trajno nepoznana. Iz tega sledi, da vsebuje bacile tuberkuloze in jih more ob priliki izločiti ne samo tuberkulozni, temveč včasih tudi navidezno zdravi. Zato se na vse ljudi obrača opomin, naj ne pljujejo brezskrbno po tleh, temveč naj se poslužujejo pljuvalnika, pljuvalne žepne steklenice in v sili robca.

Zdravljenje morfinista brez zdravnik je izključeno, zlasti še zdravljenje v domači oskrbi. Uspešno moremo zdraviti morfinista le v zaprtem zdravilišču, potem strogo odjemalne ali odtegovalne kure. Tako zdravljenje traja osem do dvanajst tednov in dalje. Prigovarjanje, sugestija in hipnoza morejo zdravljenje nekoliko popreti, samo zase je pa vse to popolnoma brezuspešno. Prej ko se prične odjemalno zdravljenje, prej je mogoče upati na uspeh.

Očala nas ne razvadijo, temveč nam razbremenijo oči in jim prihranijo nepo-

trebno delo. Prikladna morajo biti namestu, kateremu so določena. Zdravnik določi, ali jih nosimo stalno ali samo pri določenem delu; in tudi le zdravnik določi, kako močna naj bodo. Če spimo, je krvni pritisk nekoliko manjši kot če bdimo.

Ne pljuvaj okoli! Nikdo ne sme pljuvati po tleh! Nikdo! Tudi tisti ne, ki je zdrav! Samo tedaj, če se bomo vsi držali tega navodila, bo mogla biti odstranjena nevarnost prenašanja bolezni po izpljunktih, torej v prvi vrsti nevarnost prenosa tuberkuloze. Tudi zdrav človek ne sme pljuvati okoli. Na eni strani misli mnogo ljudi, da so zdravi, v resnici pa niso in svoje bolezni ne poznajo; na drugi strani pa pljuvanje zdravih zapelje marsikakšnega bolnega, da tudi on pljuje.

Z osušenjem prosto izvrženega, bacilov polnega izpljunka in dvignjenjem potom čevljev ali kakorkoli fino zdrobljenih drobcev, morejo priti bacili tuberkuloze sami zase ali pa skupaj s prahom do vdihanja in morejo inficirati s tuberkulozo doslej zdrave ljudi.

Torej velja splošno pravilo: Ne pljuvaj po tleh in ne pljuvaj okoli!

Konjsko meso. Konjsko meso vsebuje 74,2 odst. vode, 21,5 odst. beljakovine, 2,5 odst. maščobe in 1 odst. pepela; srednje goveje meso ima 71,5 odst. vode, 20,1 odst. beljakovine in 7,4 odst. maščobe in 1 odst. pepela. Redilna vrednost konjskega mesa je enaka oni pustega govejega mesa. Redilna vrednost masne visokokvalitetne govedine je pa, po izračunljivih kalorijah izračunjena, dosti večja kot ona navadnega konjskega mesa.

Debelost ali tolščica. Tolščica skoraj nikoli ni dobra in glejmo, da jo odpravimo. Najboljše raztolščilno zdravljenje je še vedno dietetično (nikakšne maščobe, nobenih ogljikovih hidratov, malo beljakovine in mnogo celuloze v hrani). Večkrat se mora dietetična metoda kombinirati z odjemanjem vode. To je odvisno od oblike tolščice. Najlaže se zdravi tolščica, ki je

nastala vsled preobilne jedi, in pa ona, ki je nastala vsled premajhnega dela ali gibanja. Veliko težje je zdravljenje konstitucijske, na podedovani dispoziciji družinske tolščice. Zelo težko se da ozdraviti tudi tolščica, ki je nastala vsled motenj žlez z notranjo sekrecijo. Kjer se je tolščica združila z zapiranjem vode, raztolščanje brez odjemanja vode ni mogoče. V vseh primerih tolščice so pa dietetični predpisi vendarle na prvem mestu.

Citronsko zdravljenje traja štiri tedne in obstoji v tem, da spijemo vsak dan sok 1 do 10 citronskega sadja ali brez njega, z vodo ali pa sok sam.

Škilaste operirajo zdravniki navadno šele po 14. letu.

Umetno višinsko sonce pri tuberkulozi ne vpliva specifično na bacile, temveč samo s tem, da dovaja kožo telesa do močnejšega delovanja, kar pospeši splošno okrepitev telesa in pomnoži njegovo odpornost. Skozi kožo pa žarki umetnega višinskega sonca ne prodrejo.

Če si suh! Če si suh in se hočeš zrediti, uživaj veliko